

LETTERKUNDE

CRITISCHE NOTITIES

Joh. van der Woude, *Blauwbaard en Octopus*, N.V. Querido's Uitg.-Mij, Amsterdam.

Johan van der Woude in *Octopus en Blauwbaard* is een eenigszins vermoeiend auteur. Deze roman is een rijstebrijberg van eindeloze definities, die steeds weer datgene pogen te omschrijven, wat de auteur in enkele feilloos gekozen zinnen behoorde te kunnen mededeelen. Reeds het begin, de ongemotiveerde terugkeer van Maria, het bezoek van Pareau aan Venter, de sfeer van het stadje Kempen, doet in hooge mate onwaarschijnlijk aan. Het boeit niet, het leeft niet, het is dor en zanderig. De beelden en vergelijkingen, die deze auteur kiest zijn er voortdurend naast. Het is alsof hij de gave bezit steeds dat adjectief te gebruiken dat net niet aanduidt hetgeen hij zeggen wil. Van der Woude scheert er telkens langs, hij zingt „er tegen aan” zonder den toon te treffen. Wanneer men niet wist dat deze schrijver reeds enkele goede boeken op zijn naam heeft staan, zou men meenen met het machteloze gepruts van een talentlozen beginneling te doen te hebben. Er is niets in dit boek dat tot toegevendheid stemt, of het moet de ijzeren volharding zijn waarmee de auteur 270 pagina's lang de onverkwikkelijke, maar nergens duidelijke, verhouding Pareau-Venter tracht te beschrijven. Het is voor den recensent pijnlijk deze woorden te uiten. Maar het is tevens zijn plicht het kaf van het koren te scheiden.

Dat deze roman niet tot het koren gerekend kan worden, ligt niet aan het tamelijk onbeduidende „verhaal” dat Van der Woude

vertellen wilde. Daar zou in kleiner bestek wel iets van te maken zijn geweest, hoewel het geschermd met allerlei perverse erotische complexen op den duur wat eentonig wordt. Neen, niet het verhaal, maar de stijl van dezen schrijver is een beletsel om dit boek ook maar eenigermate te genieten. Deze wordt ontsierd allereerst door een aantal „doode” woorden, zooals derhalve, daarevens, teneinde, gansch, weshalve, doch, somtijds, aldaar, echter, zich begeven i.p.v. gaan, en het relatief welke i.p.v. die. Met deze woordjes, stadhuiswoordjes kan men zeggen, is het verhaal als het ware bezaaid. Ze maken den lezer kregel en het boek mist er den eenvoud door om te kunnen pakken. Dit is slechts een kwestie van stijl, maar hetgeen volgt (niet dan een kleine greep in het onnoemelijk aantal gebreken van het boek) stemt toch bedenkelijk tegenover de verdere kansen van dezen auteur.

Op pag. 9: „...daar ik deze plaats desteer desteer liever verlaten wilde”. Dit soort van constructie is stuntelig en nauwelijks Nederlandsch.

Op pag. 11: „daarna sliep ik spoedig weer in, op zonderlinge wijze tevreden met de aanwezigheid van het vrouwelijk wezen in een der andere kamers van het hotel, dat *blijkbaar* uitsluitend voor ons beider verblijf van dezen nacht was gebouwd”. Dit „blijkbaar” moet natuurlijk „naar het scheen” zijn. Dat het hotel voor hen beiden gebouwd zou zijn *blijkt* letterlijk uit niets en is dan ook nonsens.